

Peter Weiss, en un món dividit II

71

* XCENTRIC

Peter Weiss, en un món dividit II

Aquest és el primer llargmetratge de Peter Weiss. El guió està basat en la novel·la Dokument I que ja havia estat publicada l'any 1949. La pel·lícula crea un síntesi dels aspectes subjectius i documentals que tant interessaven l'autor, i ho fa a través de la figura d'un home que s'endinsa en una ciutat hostil, fins a fer-lo sentir un exiliat. Avui diríem que es tracta d'una crítica urbana de to surrealista.

Hägringen, Peter Weiss. Suècia, 1959, 80 min, 35 mm

Peter Weiss (1918-1982) va deixar de ser un autor de culte molt aviat després de la seva mort. Ara mateix és una figura ben just recordada per unes poques obres de teatre. La famosa obra sobre la Revolució Francesa, Marat/Sade (1965), i una macronovel·la titulada La estètica de la resistència (1975-1979) el situen al bell mig de la literatura europea de la postguerra. Però el

Hägringen, Peter Weiss

que sovint s'ignora és que Peter Weiss també va ser pintor i realitzador d'un bon grapat de films experimentals, així mateix poc considerats per la història recent del cinema modern, tot i que ell fos el divulgador del cinema d'avantguarda a l'Alemanya de postguerra.

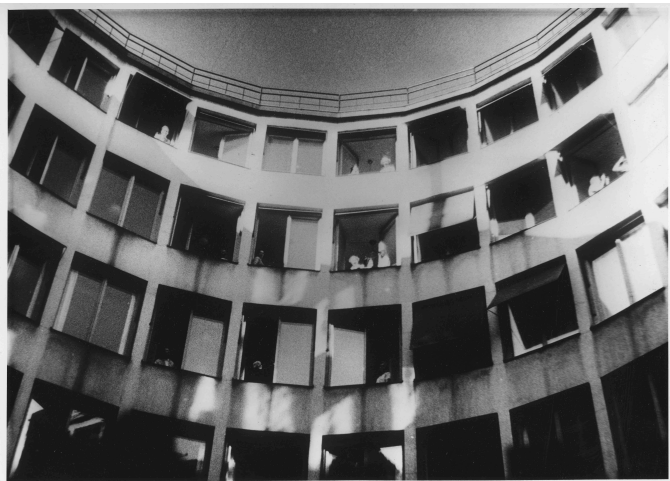
Això li dona un perfil atípic on la pintura, el cinema, la literatura i el teatre esdevenen mitjans d'expressió intercanviables i insuficients per assolir una imatge més ambiciosa, obsessionada per captar la realitat política que sorgeix de la guerra freda. Si ara el mirem amb un interès renovat és perquè representa una estètica de contacte amb la realitat, allò que Fredric

Hägringen, Peter Weiss

Peter Weiss escenifica fets recents com aquells que tenen a veure amb l'actualitat política de la seva època. I ho fa traslladant les mateixes paraules que ha escoltat al judici de Nuremberg o reproduint les notícies dels diaris que ha llegit. Aquesta duplicació de la realitat es podrà veure al mateix temps com una pràctica documental i surrealista.

Per acabar, el programa que tenim entre mans no podia deixar d'incloure una entrevista que Harun Farocki va fer a Peter Weiss tot just publicat el primer volum de La estètica de la resistència, l'any 1979. Una vegada més la novel·la, que narra un periple que va des de l'Alemanya d'entreguerres fins a la resistència antinazi, tot passant per la República espanyola durant la guerra

Hägringen, Peter Weiss

Jameson anomenava una estètica empírica, tot i que comença la seva carrera fascinat per l'herència de les avantguardes, i sobretot pel surrealisme. Resulta sorprenent que aquesta mateixa estètica surrealista el dugui a articular una pràctica documental, tal com avui l'entendem.

Molt influenciat per Luis Buñuel i Jean Vigo, va produir estudis fílmics, documentals de curta durada i un llargmetratge de ficció. El 1952, quan ingressa al Svensk Experimentfilmstudio, una cooperativa fundada per un petit grup d'artistes i intel·lectuals d'Estocolm, va començar a treballar en els seus primers films de caràcter experimental, Estudis I-V, alternant-los amb l'escriptura de la micromovel·la La sombra del cuerpo del cochero. La segona pel·lícula d'aquesta sèrie, Studie II (Al·lucinacions), es refereix en cadascuna de les seves seqüències a una sèrie paral·lela de dibuixos surrealistes; així mateix, el llargmetratge Hägringen (El desaparegut) (1959) es desenvolupa a partir d'una novel·la autoeditada pel mateix Peter Weiss, Dokument I.

No obstant això, el cinema documental semblava oferir-li noves possibilitats, cosa que es nota quan escriu els comentaris de Tierra sin pan, de Buñuel. De manera que el cinema surrealista experimental tindrà continuïtat amb la pràctica documental en treballs com Ansikten i skugga (Rostres a l'ombra) (1956) i Enligt lag (Segons la llei) (1957). Ara bé, qui vulgui observar la veritable dimensió documental de Peter Weiss ha de referir-se a les seves obres de teatre, que fins i tot s'han guanyat el qualificatiu d'obres de teatre documental.

civil, devia impressionar el jove Farocki per la seva qualitat documental. Ara bé, l'aspecte més interessant d'aquesta novel·la és sens dubte el tipus de reconstrucció literària que s'implica en un detall minuciós de fets i esdeveniments, una tècnica que, a més de recordar l'estil de Brecht, renuncia a qualsevol síntesi o resum. Però encara més sorprenent resulta escoltar Peter Weiss dir que tot això ho ha fet igual que un pintor al seu estudi, tot sol i sense l'ajuda de cap equip de recerca.

Programadors: Carles Guerra i Andreas Wutz

Hägringen, Peter Weiss